

**DIENSTEN TOELAGEN EN
CONTROLE**

Mevrouw de Voorzitster
Mijnheer de Voorzitter
van het OCMW

uw brief van
uw kenmerk

ons kenmerk TC/avs/hnh/ob/EF/0203
datum **03-04-2003**

bijlage(n)

Betreft: De begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest
hulpbehoevenden inzake energielevering

Mevrouw de Voorzitster,
Mijnheer de Voorzitter,

1. Inleiding

De wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering, werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 28 september 2002.

Deze wet beantwoordt aan de noodzaak om enerzijds de gevolgen van de liberalisering van de elektriciteits- en aardgasmarkt op te vangen, en anderzijds tegemoet te komen aan de toegenomen hulpvraag bij schuldoverlast.

De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 16 juli 2001 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende de gasmarkt hebben de Europese richtlijnen, waarmee beoogd wordt de mededinging geleidelijk in te voeren in de elektriciteits- en gasmarkt, omgezet naar het Belgisch recht (Belgisch Staatsblad van 11 mei 1999).

Beide wetten hebben in de mogelijkheid voorzien om een fonds op te richten dat gefinancierd wordt door een belasting op het vervoer van energie, teneinde bepaalde openbare dienstverplichtingen volledig of ten dele te financieren.

De dienstverlening van de OCMW's aan cliënten die moeilijkheden ondervinden bij het betalen van hun facturen maakt deel uit van die openbare dienstverplichtingen. Er werd dan ook beslist middelen vooraf te nemen bij de gas- en elektriciteitssector en onder de OCMW's te verdelen ter financiering van de hen toegewezen wettelijke opdracht.

Het koninklijk besluit van 11 oktober 2002 heeft het fonds voor de elektriciteitssector opgericht (Belgisch Staatsblad van 29 oktober 2002). Het bedraagt op jaarbasis 24 789 352 EUR geïndexeerd en wordt gefinancierd door een stelsel van toeslag per KWh op de tarieven voor de toegang op het netwerk.

Het koninklijk besluit van 23 oktober 2002 heeft het fonds voor de gasector opgericht (Belgisch Staatsblad van 6 november 2002). Het bedraagt op jaarbasis 17 848 333 EUR geïndexeerd en wordt gefinancierd door een stelsel van heffingen op de geleverde hoeveelheden over het geheel van de verbruikers van aardgas.

De middelen van het fonds worden beheerd door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), die belast wordt met de verdeling van de middelen over de OCMW's conform de vermelde wet van 4 september 2002.

2. Betalingen aan het OCMW

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) is belast met de uitvoering van de stortingen aan OCMW's.

Vanaf 2003 wordt in 4 gelijke schijven betaald zodat ten laatste op 30 april, 31 juli, 31 oktober en 31 januari van het volgend jaar 25 % op de rekening van het OCMW wordt gestort (binnen de maand nadat de CREG zelf het geld heeft ontvangen).

Alleen voor het jaar 2002 zijn de betalingen in twee schijven van 50% uitgevoerd. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat de OCMW's in 2002 reeds middelen uit de Hulpfondsen ontvangen hadden. Het reeds uitbetaalde bedrag werd dan ook in mindering gebracht op het totaal waarop het OCMW recht had voor de berekening van de twee schijven.

Vanaf 2003 vervangt de vermelde wet van 4 september 2002 de overeenkomsten in het kader van de Hulpfondsen.

3. Financiering van personeel

Maatschappelijke begeleiding veronderstelt de inzet van personeel. Het grootste deel van de middelen die in de wet van 4 september 2002 zijn voorzien, gaan dan ook naar personeelskosten.

Op basis van ofwel het aantal rechthebbenden op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming ofwel het aantal mensen met een betalingsachterstand ingeschreven in de Centrale van Kredieten aan Particulieren zijn aan elk OCMW personeelsequivalenten toegekend (artikel 4, §2, van de vermelde wet van 4 september 2002). Het voor het OCMW voordeligste criterium wordt daarbij toegepast.

De berekening van de equivalenten gebeurt per gemeente. Wanneer gemeenten samenwerken, betekent dit niet dat de aantallen worden samengeteld.

Het bedrag is forfaitair en bedraagt 37 184 EUR als basisbedrag voor één equivalent voltijdse betrekking. Dit bedrag wordt automatisch geïndexeerd en kan eventueel door de Koning worden aangepast aan de evolutie van de lonen (artikel 4, §3, van de vermelde wet van 4 september 2002).

De middelen kunnen worden ingezet om de bruto loonkost en de kosten verbonden aan dit personeel te dekken.

De financiering is bij wet geregeld en dus structureel. Dat maakt het voor OCMW's mogelijk om een aanwerving voor onbepaalde duur te overwegen.

Wel is het uiteraard zo dat jaarlijks de berekeningen worden geactualiseerd. Verschuivingen tussen de klassen zijn dus mogelijk.

De wet legt geen verplichting op tot bijkomende tewerkstelling. Ook reeds aanwezig personeel kan ingezet worden om de opdrachten die de wet toewijst uit te voeren. Wel dient het aantal equivalente betrekkingen die voorzien zijn in de subsidie daadwerkelijk ook gehaald te worden, eventueel geventileerd over meerdere personen.

Als aan een OCMW, bij voorbeeld, 1 equivalent voltijdse betrekking werd toegekend, dan dient in ieder geval 1 persoon ingezet om de opdrachten in te vullen, maar het mag ofwel bijkomend personeel zijn ofwel reeds aanwezig personeel. Als aan een OCMW, bij voorbeeld, een equivalent halftijdse betrekking werd toegezegd, dan kan dit ook gecombineerd worden met een eventueel reeds aanwezig halftijds personeelslid dat op die manier een voltijdse betrekking invult.

De middelen kunnen eveneens ingezet worden als cofinanciering van personeel dat in het kader van specifieke tewerkstellingsprogramma's (bv. GESCO) wordt tewerkgesteld, op voorwaarde echter dat er geen dubbele financiering is en er geen subsidiëring ontstaat die hoger is dan de werkelijke loonkost.

Het OCMW kan de kwalificatie (zoals maatschappelijk werker, jurist, administratief bediende) van het voor deze opdracht ingezette personeel zelf bepalen.

Tot 31 december 2004 is de financiering van de personeelsleden onvoorwaardelijk. Vanaf 1 januari 2005 wordt dit afhankelijk van de erkenning van de dienst schuldbemiddeling van het betrokken OCMW door de bevoegde overheid of van zijn overeenkomst met een door de bevoegde overheid erkende dienst of persoon (artikel 5 van de vermelde wet van 4 september 2002).

Het OCMW zal zich dus als dienst schuldbemiddeling moeten laten erkennen binnen de regionale regelgeving ofwel een overeenkomst sluiten met een in het kader van schuldbemiddeling erkende dienst of persoon. Meerdere OCMW's kunnen ook samenwerken binnen een gemeenschappelijke dienst, die dan over de nodige erkenning dient te beschikken.

Belangrijk is wel dat in elk van de gevallen de subsidie wordt gestort aan de individuele OCMW's. De aanrekening van personeel gebeurt dus wel per OCMW.

Hoe de schuldbegeleiding verder wordt georganiseerd, intern of in samenwerking met derden, is een verantwoordelijkheid van de OCMW's zelf. Het is uiteraard ook alleen een OCMW dat kan instaan voor de individuele tegemoetkoming in het aanzuiveren van niet-betaalde rekeningen. Bovendien blijven de wettelijke bepalingen in het kader van de wet betreffende de collectieve schuldenregeling van 5 juli 1998 van toepassing.

4. Financiering van financiële maatschappelijke dienstverlening

Van het totale beschikbare budget in het kader van de wet worden eerst de personeelskosten afgetrokken. Het saldo dat overblijft wordt verdeeld over de OCMW's. Dit gebeurt op

basis van de som van het aantal bestaansminimumgerechtigden en vreemdelingen ingeschreven in het bevolkingsregister die recht hebben op financiële steun van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn op 1 januari van het voorgaande jaar. Dit is zo voor 2002 en 2003. Vanaf 2004 gebeurt dit op basis van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie.

Over de besteding is de wet duidelijk. Dit saldo moet exclusief aangewend worden voor:

- a. een tegemoetkoming inzake de aanzuivering van niet-betaalde rekeningen en/of
- b. maatregelen in het kader van een preventief sociaal energiebeleid.

a) een tegemoetkoming inzake de aanzuivering van niet-betaalde rekeningen

In de wet is dus ook een curatief luik ingelast. Het OCMW krijgt de mogelijkheid een deel of het geheel van een schuld af te betalen om de persoon in staat te stellen op een nieuwe of meer haalbare basis te beginnen.

Onder die niet-betaalde rekeningen kunnen zowel gas- of elektriciteitsfacturen vallen maar ook andere facturen (bvb gezondheidszorg). Schuldbegeleiding dient immers te vertrekken van een globale aanpak om een duurzaam resultaat te kunnen geven.

Uiteraard mogen deze tegemoetkomingen niet afwijken van de gebruikelijke regels inzake het onderzoek en de toekenning van de maatschappelijke dienstverlening in het algemeen. Het is dus wel op basis van een individueel maatschappelijk onderzoek dat het OCMW de noden van de persoon moet evalueren en moet beslissen over de maatregelen die het meest aangepast zijn aan de toestand van de aanvrager (budgettaire begeleiding, financiële dienstverlening, ...).

b) maatregelen in het kader van een preventief sociaal energiebeleid

Naast deze individuele financiële aanpak biedt de wet ook de mogelijkheid om op een meer preventieve manier te voorkomen dat kosten voor energie (blijven) oplopen. OCMW's die bij voorbeeld willen tussenkomen in kosten die verbonden zijn aan de minimale levering van energie of de plaatsing van veilige, energievriendelijke toestellen of die via huisbezoeken individuele actieplannen willen opstarten, kunnen gebruik maken van middelen uit het saldo.

Bedoeld worden wel preventieve acties die specifiek gericht zijn naar personen die in aanmerking komen voor een financiële maatschappelijk steun, zoals voorzien in de wet.

5. Opvolging

Om een inzicht te krijgen in de ontwikkelingen op het terrein en de besteding van de middelen dient elk OCMW een verslag op te maken voor 28 februari van het jaar dat volgt op het jaar waarvoor de toelage is bedoeld.

Het eerste rapport zal gaan over de besteding van de middelen van de jaren 2002 en 2003 en moet ingediend worden voor 28 februari 2004, bij de Bestuursdirectie Maatschappelijk Welzijn van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie.

Dit rapport zal enerzijds handelen over de verantwoording van de aanwending van de financiering voor het personeel en de invulling van de maatschappelijke begeleiding door dit

personeel; anderzijds zal het handelen over de aanwending van de financiering bestemd voor maatschappelijke dienstverlening.

Voor 2002 kunnen de OCMW's daarbij verwijzen naar initiatieven in het kader van de overeenkomst die in het kader van de Hulpfondsen is afgesloten.

Voor de rest wordt de opvolging verzekerd door de diensten Toelagen en Controle van de Bestuursdirectie Maatschappelijk Welzijn (POD Maatschappelijke Integratie) zoals voor de andere opdrachten die bij wet aan het OCMW zijn toegewezen.

Hoogachtend,

De Minister van Maatschappelijke Integratie,

J. VANDE LANOTTE